

A KOFOED ISKOLA

Avagy dán modell a hajléktalanok és más hátrányos helyzetű emberek képzésére és munkaerő-piaci helyzetük javítására

Beszámoló

Készítették: Sárközi Tünde és Szabó Áron

Leonardo tanulmányút alapján

2010. 08. 05. - 08. 20.

A Kofoed Iskola

1. Bevezető gondolatok

A Kofoed Iskola, melynek központja és egyben első intézménye Koppenhágában található, a szociálisan marginalizált és munkanélküli embereket segíti abban, hogy önmagukon képesek legyenek segíteni. Teszik mindezt az oktatáson, képzésen és tanműhelyekben folyó munkákon keresztül. Módszerüket „segítség az önsegítéshez” néven illetik, ez a központi gondolata az intézményben folyó szakmai munkának.

Mint az alábbiakban látni fogjuk az iskola története, fejlődése szorosan összekapcsolódik a hajléktalanság kezelésével, bár az intézmény nem e cél mentén alakult. Az alapító kifejezetten munkanélküliek számára hozta létre, mégis szinte az első perctől fogva, az intézménynek foglalkoznia kellett a hajléktalanokkal is.

2. Az iskola története

2.1. A kezdetek (1928 – 1935)

Az iskolát Hans Christian Kofoed sekrestyés alapította 1928-ban, Koppenhágában. Intézményét, az akkori magas munkanélküliség okozta problémák miatt hozta életre, eltökélt szándéka volt mindazokon segíteni, akik munkanélküliként nem voltak képesek önmaguk és családjuk eltartására, viszont dolgozni szerettek volna. Az iskola ősalapota, első verziója a plébánia alagsorában valósult meg és négy műhelynek adott helyet: cipőjavító, asztalos, kosárkészítő és kefekötő műhelyek. Az iskola 1928 márciusában nyitotta meg először kapuit az első néhány jelentkező számára. Félév alatt az iskolába járók száma jócskán megsokszorozódott. Annyira, hogy az 1928-as év második felére már új épületet kellett keresniük, ahol elférnek a műhelyek és a bennük tanulók. Egy lerobbant gyárépületet sikerült megkapniuk az önkormányzattól, amit úgy, ahogy sikerült felújítaniuk. Ekkor már a hajléktalan ellátást működtető szervezet is érdekelte az intézmény és felkérték Kofoedet az együttműködésre, miszerint koppenhágai hajléktalan embereket is fogadjanak.

Az épület annyira rossz állapotban volt, hogy háromnegyed év után Kofoed újabb befogadó helyet keresett az iskolának. 1929 novemberében egy tengerészeti kórház alsó szintjén folytathatták a működést, és egészen 1935-ig itt is maradhattak. Itt újabb fejlődésnek indulhatott az iskola és a módszer és főként a munkanélküliek kerültek középpontba megint.

A műhelyek mellett fontos újításként létrejött egy mosakodó/tisztálkodó helység és egy mosoda is. Kofoednek fontos célja volt a személyes higiéné megvalósítása a tanulóknál, valamint a ruházat rendben tartása. Az a tanuló, aki régi ruháit tisztán tartotta és megjavította, kaphatott új ruhát az iskolától. Kofoed 1929-ben fogalmazta meg az iskola vezéreszméjét, a „segítségadást az önsegítéshez”. Nagyjából az induló műhelyek működtek továbbra is, ámde egyre több produktumot állítottak elő a tanulók, amit nem volt könnyű értékesíteni (a túlkínálat miatt.) Az iskola finanszírozása a kezdeti időszakban (azaz hosszú éveken keresztül) nagyon bizonytalan lábakon nyugodott. Kofoed gyakran a saját pénzét tette bele az iskola működtetésébe, ill. a legtöbb munkatárs önkéntes munkát végzett.

A hajléktalan ellátó rendszerrel való együttműködés is bizonytalanná vált mivel a központi iroda elvárása a hajléktalanokkal kapcsolatban egy leginkább semmit nem nyújtó melegedő féle ellátás volt, ez viszont teljes mértékben különbözött Kofoed szempontjaitól. Kofoed arra törekedett, hogy az iskola önfenntartóvá váljék, és saját kormányzó testülettel bírjon. Ez

1930-ra valósult meg, és bár a biztos finanszírozás még ekkorra sem valósult meg, de jó pár támogató segítette az intézmény működését. Mint fentebb említettem már, a dolgozók nagy része is önkéntes munkát végzett, vagy nagyon csekély fizetést kapott.

Az iskola tehát a tanműhelyekkel kezdte meg működését, de Kofoed nemcsak ebben gondolkozott. Szerette volna mihamarabb beindítani az oktatást is. Ezt 1930-31-ben vezette be, az első időszakban mindössze az angol és német nyelv oktatására korlátozódott az új tevékenység. A tanítást az esti időszakokra tették, azaz miután befejeződött a munka a tanműhelyekben. A következő téli félévben már 16 féle óra közül lehetett választani, pl.: matematika, dán, francia nyelv, állampolgári ismeretek, elsősegély nyújtás, torna, ének.

Az oktatási részleg munkáját hamarosan a koppenhágai oktatási hatóság is elismerte, így a tanárok fizetéshez jutottak.

Az iskola az első 7 évben hatalmas fejlődést mutatott fel, mind tevékenységeit, mind a tanulók létszámát illetően. Ennek ellenére 1935. januárjában újra helyet kellett keresni működésükhöz, mivel a tengerészeti kórház alsó szintjét el kellett hagyniuk.

2.2. A módszer fejlődése (1936-1945)

Átmeneti megoldások után 1936-ban új helyszínen folytatták a munkát, ahol a „Kofoed módszer” komoly fejlődésen ment keresztül. A legfontosabb új módszer „elem” bevezetése a munkakártya volt, amit minden tanuló, aki belépett a rendszerbe, megkapott. A kártyán a különböző részlegek vezetői pontoztak az elvégzett munka vagy feladat (pl. mosakodás, reggeli torna, vitamin fogyasztás) fejében, és a pontok más-más szolgáltatás igénybevételére jogosítottak fel (pl.: reggeli kávé, ing, zokni, ebéd...). A lényeg végül is az, hogyha valamit tett a tanuló önmagért, azt megjutalmazta a rendszer, a jutalmak „bevételezése” végeredményeképpen a tanulók munkaképes állapotba kerültek, azaz képesek voltak megjeleníteni egy állásinterjún. A kártyarendszer nagyszerűen bevált.

2.3. A fejlődés folytatódik, új telephely beüzemelése „gyakorló iskola”, új szolgáltatások

A II. Világháború ideje alatt az iskolát bővítették egy vidéki farmmal, ahol létrehoztak egy „gyakorló iskolát”. Ez a hely 50 tanulót tudott befogadni.

A II. Világháború után megváltozott a tanulók összetétele: egyre több beilleszkedési nehézséggel küzdő fiatal jelent meg az iskolában. Megnőtt azoknak a száma is akik vidékről vándoroltak Koppenhágába, és ezen beköltözők egy része rövid időn belül hajléktalanná vált,

mivel nem tudták lakhatásukat fizetni. Ebben az időben ugyanis Koppenhágában nagyon magasak voltak az albérleti díjak, így gyakran még a munkával rendelkezők sem tudták fizetni a lakhatásukat. A hajléktalanság kezelése érdekében templomokban és plébániákon helyezték el a hajléktalan embereket. Sokan működtettek illegális szállásokat.

1945-ben Kofoed az iskola egy részét átalakította szállónak, 125 férőhelyet hozva létre. A szállást ingyen lehetett igénybe venni, az iskola azonban elvárta, hogy minden vendég 25 perces tornán vegyen részt, lefürödjön, borotválkozzon és kipucolja a cipőjét. Kofoed csak krízis szállóként akarta működtetni, a szükségre való tekintettel. Este 19.30-kor nyitott a szálló, reggel reggelizhettek a bent alvók, és aki nem akart elmenni a városba, bekapcsolódhatott az iskola programjaiba.

Kofoed azonban nemcsak ennyit tett a hajléktalan ügyel kapcsolatban, ezekben az években (II. VH. után) beindította az éjszakai körutakat, melynek során az utcán (vasúti kocsikban, hajókban és raktárépületekben) lévő fiatal hajléktalanokat felkutatták és bevitték az iskolába. Ez szokásosan az éjszaka közepén történt, mikor is az iskolába érkeztek után a következő szolgáltatásban részesültek: ennivalót és kávét kínáltak nekik, majd ezek után éjfél kabaré következett neves előadók szereplésével. A kabaré után megalhattak és a következő napon tájékoztatást kaptak az iskola működéséről. Sajnos az iskolának nem volt elég kapacitása arra, hogy minden fiatal hajléktalant elszállásoljon ezekben az években. Sőt a projekt legpezsgőbb időszakában a városvezetés két helységet is visszavett az iskolától, ezért pl. egy olyan teremben altatták meg a hajléktalan fiatalokat, ahol este 11-ig foglalkozás volt. Mindenesetre a migráció Koppenhága felé megoldatlan maradt, hiába kereste pl. Kofoed a megoldást vidéken, az egyházközségek látogatásainak alkalmával.

Ez nem jelentette azt, hogy Kofoednek ne támadnának újabb és újabb ötletei. 1946-ban az iskola megnyitott egy vacsorázós éttermet és egy alkoholmentes lokált, ahol szórakoztató műsorokat adtak. Az ötlet mögött az állt, hogy este, munka után fiatal hajléktalanok ne a kocsmákba vagy egyéb szórakozóhelyekre menjenek, hanem Kofoedékhez. A szórakoztató esteken kívül, beszélgetős esteket is szerveztek, amik Kofoed pontokat értek. 1948-ban vezették be az azóta is létező intézményi pénzt, a Kofoed dollárt. Ezt az iskolában végzett munkával lehetett megkeresni és az étteremben ill. bárban lehetett elkölteni.

2.4. Újabb költözés, stabilizálódás, az alapító halála

Az élet így még inkább felpörgött az intézményben és lassan újra kinőtték az éppen aktuális helyüket. A végveszély amúgy is újra elérte az intézményt 1947-48-as évben, a finanszírozás megint tarthatatlanná vált. Hosszú bonyodalmak után többoldalú segítséggel sikerült megszerezni azt a helyet, ahol az intézmény hosszasan megtelepedett és 1951-ben megkezdheték a munkát a Dronningensgade-n. Sajnálatos módon az alapító már nem sokáig élvezhette a megállapodottságot, 1952 októberében autóbalesetben meghalt.

Az iskola azonban fejlődött tovább, az '50-es években rendkívüli módon megnőtt a tanulók száma, annak ellenére, hogy magas foglalkoztatási arány és gyarapodó gazdaság volt jellemző Dániára. A tanulók csoportjai egyre komolyabb szociális és pszichológiai problémákkal jelentkeztek. Ezért is szükségessé vált az egyre személyesebb és intenzívebb kapcsolat velük.

Beindítottak egy 3 hónapos intenzív kurzust is, napi 8 órás elméleti és gyakorlati oktatást foglalt magába a program, ezzel szoktatva vissza a tanulókat, a rendes munkavégzés gyakorlatához. A tanulók bent laktak és étkeztek az iskolában és heti jövedelmet is kaptak. Ennek felét félre kellett tenniük, hogy a 3 hónap letelte után, a munkába álláskor legyen kis tartalékuk. Ezt tekinthetjük a rehabilitációs munka kezdetének.

Felújították az iskola szálló részét is, ahol akkoriban 82 embert tudtak fogadni. Az iskola munkatársai igyekeztek minél több szociális problémát rendezni a bent lakók életében. A tanulóknak segítettek abban, hogy megfizethető lakhatást találjanak. 1957-ben 1860 férfival álltak kapcsolatban, akiknek fele gyakorlatilag hajléktalan volt.

Az '50-es években az iskola működését illetően 4 kategória alakult ki:

- Férfiak részlege (délutáni, esti nyitva tartás)
- Hajléktalanok szállása
- Otthon részleg (a saját otthonban szükséges használati tárgyak előállításához, megjavításához adott lehetőséget)
- Háziasszonyok részlege (reggeli, délelőtti nyitva tartás, háztartási és kézi munkák oktatása, gyerekvigyázással egybekötve)

Meghatározó része volt az '50-es évek munkájának a hajléktalan embereken való segítség. Szállójuk egész évben üzemelt, folyamatos teltházzal. Az igénybevevők éjszakáért fizettek.

A vendégek fele 25 év alatti férfi volt. Akik igénybe vették az éjszakai szállást, használhatták a tisztálkodási részleget, az éttermet és az oktatást is.

Nem váratott sokat magára az első különálló „fiatalok szállása” megnyitása sem, ez gyakorlatilag egy félutas házat jelent. Olyan fiatalok számára hozták létre, akiknek kicsit több segítségre volt szükségük a társadalomba való visszailleszkedéshez. Magánadományból hozták létre az első házat 1959-ben, önkormányzó intézményként, ámde szoros együttműködésben a Kofoed Iskolával. Lakókat az iskolából és a Gyakorló Iskolából fogadtak, később már egyéb szociális intézményekből és más szállókról is be lehetett kerülni. A ház 17 bentlakót tudott fogadni, akiknek a szállásért és étkezésért fizetniük kellett. További elvárás volt a munkába állás, tehát nappal nem lehettek bent. A ház Koppenhága közelében található.

2. 5. Munkanélküliség kezelésétől a rehabilitációig, az 1950-es és '60-as évek

Az 1950-es években a gazdaság Dániában annyira felpörgött, hogy gyakorlatilag alig volt munkanélküli, ezért gyakran kérdezték meg az iskola munkatársaitól, hogy vajon miért is van szükség az intézményre. Az iskolába viszont egyre több tanuló jelentkezett. Mi is állt e jelenség mögött?

Amikor az intézmény megkezdte működését a '30-as években a fő probléma a munkanélküliség volt, az iskola küldetése pedig ennek a kezelése. Konkrétan olyan helyzetbe és állapotba hozni a tanulókat, hogy azok képesek legyenek munkát vállalni. Az '50-es években azonban más jellegű problémákkal kellett szembenézni. A munkanélküliség csak egy tünet volt, mely mögött sok más tényező állt: szociális hátrányok, oktatási hiányosságok, szegénység, kapcsolatnélküliség.

A tanulók közül évente kb. 100-an részesültek bentlakásos képzésben a Gyakorló Iskola keretein belül, 40-50%-uk elhelyezkedett a képzés után. A többiek további képzésekben maradtak.

A nagy többség 2 hét és 6 hónap között vette igénybe az iskola szolgáltatásait. Kofoed utódja, Erhard Jorgensen fogalmazta meg, hogy az iskola célja már nem a munkanélküliség kezelése, hanem a rehabilitáció. A Gyakorló Iskolába is hasonló tendenciák jelentek meg. Az iskola céljai között megjelent az, hogy a tanulókat képesek legyenek megfelelő hosszúságú ideig bent tartani a képzésekben (6-9 hónap) szemben az átlagos 3 hónappal. Ebben áttörést hozott

a Marshall segélyből fölépített új tanműhely (1954) ahol fa- és fémmunkákat lehetett tanulni és ezekből végzettséget is szerezni. Ez újabb motivációs erőt jelentett a tanulóknak.

Ebben az évben (1954) egy pszichiáter is csatlakozott az intézményhez, aki felméréseket és tanácsadói munkát végzett. A tanulók egyharmadánál kezelést tartott szükségesnek a pszichiáter.

Másik jelentős probléma a funkcionális analfabétizmus és a diszlexiás problémák voltak. Ez ügyben együttműködést építettek ki egy speciális iskolával.

Az 1960-as év fordulópontnak bizonyult az iskola életében. Egyre fiatalabb és problémásabb tanulók kerültek be az intézménybe.

1961-ben az iskola szállóját áttelepítették egy 30 főt befogadni képes házba. Ezt többnek szánták mint egy szálló, otthonosabb körülményeket akartak így biztosítani a hajlék nélküli tanulóknak. A férőhelyek egy része tanműhelyekben dolgozóknak lett lefoglalva. A tanműhelyes kurzus ezáltal 1961-ben rehabilitációs intézményként lett elismerve.

A tanműhely kurzus a szakmai tárgyak mellett egyéb közismereti tárgyakat is tartalmazott. Két szociális tanácsadó is csatlakozott a projekthez, akik a munkába állást és a lakhatást segítették. Ha valaki munkába állt a városban, még bent lakhatott az intézményben, majd ha lakhatást is talált, még mindig visszajárhatott enni.

1963-ban az iskolavezetőség úgy döntött, hogy az iskolát egész évben nyitva tartják. Minden nap reggel 6 órától este 11-ig nyitva állt. Ebben az évben törölték el a pontozó kártya használatát is, mivel a rendszerben túl bonyolulttá vált a kezelése.

A '60-as évek közepétől egyre nagyobb problémákat okozott a tanulók között egyre gyakoribbá váló alkohol betegség. Az alapszabályozás az volt, hogy tanuló részegen nem vehetett részt az iskola programjaiban. Viszont egyre többen próbálkoztak ilyen állapotban bejutni az intézménybe. 1967-ben az iskola megnyitotta az alkohol klinikáját. Tették mindezt azért, mert rádöbentek, hogy az alkoholos állapotban lévők elküldésétől és józan állapotban való visszavárásuktól nem fog megoldódni a probléma.

A klinika egy irodából, egy háromágyas hálóból, egy 12 ágyas hálóból és egy fürdőből állt. Csoport terápiával, orvosi konzultációval, a szociális tanácsadók bevonásával igyekeztek a megfelelő kezelést megadni. Nagy eredmények azonban nem születtek, a várakozások ellenére sem, így ezt az ellátást lassan visszafejlesztették.

A '60-as évek végén az iskola komolyabban kapcsolatba került a környékbeli droghasználó fiatalokkal is. Be is indítottak egy rehabilitációs programot számukra először 12 főnek.

A drogos fiatalokra teljesen más szabályok vonatkoztak, mint az iskola többi tanulóira, sokkal szabadabban élhettek és használhatták az intézményt. Saját műhelyt is kaptak, ahol szintén

sokkal lazábban dolgozhattak, mint a többi műhelyben. A csoport 9 hónap után bomlott fel, 10-en megnyugtató helyzetbe kerültek (önálló lakhatás és megélhetés) ketten külföldre mentek. Még egy speciális rehabilitációs programban vett részt az iskola, egy vidéki faluban, egy kis faházban, melyet a műhelyek segítségével újíttak fel a programban résztvevők. Az iskolának végig szoros maradt a kapcsolata a droghasználókkal, mivel ők még inkább segítségre szorultak, mint az átlag tanulók és nehezebben is illeszkedtek vissza a munkaerő-piacra, ha egyáltalán ez sikerült.

2. 6. Az 1970-es évek problémái és az azokra adott válaszok, új helyre költözés

A '70-es évek elején az alkohol klinika többször is átalakításon ment keresztül. Ez összefüggésben állt azzal is, hogy a tanulók alkohol fogyasztási szokásai egyre súlyosabb problémákat okozott az iskola működésében.

A tanulók között fokozatosan növekedett a finn és norvég fiatalok létszáma. Főleg a finnek voltak igen rossz állapotban, nagyon fiatalok és nagyon komolyan alkoholizáltak. Az iskola szomszédsága egyre rosszabbul tűrte az alkoholos állapotban lévő tanulók utcai jeleneteit (utcán ivás, koldulás, vizelés, tolvajlás) és elkezdtek protestálni az iskola ellen.

Az iskola két dolgot tett ennek megelőzésének érdekében: egyrészt beengedték az alkoholos állapotban lévőket és az alkoholt is az iskolaudvarra, másrészt 24 órás nyitva tartásban voltak, hogy a tanulók, ne a környező épületek nyitott részein aludjanak. Mint a későbbiekben látni fogjuk ez a két intézkedés újabb problémákat okozott.

Az iskola a megnövekedett tanulói létszám és a fent említett problémák miatt egyre lepusztultabbá vált. Minden egyes helység legalább két célt szolgált éjjel és nappal egyaránt.

Többféle megoldás felmerült, majd egy szerencsés körülménynek köszönhetően (egy gazdag olaj-mágnás támogató, halála után jelentős vagyont hagyott az iskolára) lehetővé vált, hogy új épület megvásárlásán gondolkozzanak. Most már nyilvánvaló volt, ahogy nagy méretű helyre van szükségük. Végül is egy telket találtak a Nyrnberggaden, ahová építkezni szerettek volna. Hosszas tárgyalások és különböző problémák okán elhúzódott az új ingatlanba költözés, de végül is 1975-ben elfoglalhatták új helyüket, ami dupla akkora területet jelentett, mint az előző és ahol jelenleg is működik az iskola.

A költözés azonban nem volt egyszerű, az új szomszédok is protestáltak az iskola ellen. Három fő félelmük a következő volt:

- félelem a nyilvános ivászattól és koldulástól

- félelem attól, hogy a tanulók az éjszakákat az alagsorokban, lépcsőkön és kapualjakban töltik

- félelem attól, hogy a rendőrség nap, mint nap megjelenik.

A huzavonák sokáig eltartottak, a megnyitó napján az igazgató kifejezte reményét, hogy az együttélés békés lesz és biztatta a szomszédokat, hogy ismerkedjenek meg az iskolával. Ugyanakkor szót ejtett arról is, hogy az iskola kapui bárki előtt nyitva állnak, aki segítséget szenved, és aki tenni akar magáért.

Ez valóban így is volt, a '60-as, '70-es évekre az volt a jellemző, hogy nem voltak korlátozások. Bárki használhatta az iskolát, különösebb formalitások nélkül. Senkit nem zártak ki.

A Nyrnberggadera költözés után rengetegféle foglalkozást kínáltak a tanulóknak. A legnyitottabb alkalmak a szolgáltatási szektorban voltak: itt nagyjából azt csinálhattak a tanulók, amit akartak, olvashattak, kártyázhattak, tévézhettek, mosakodhattak, ehettek.

A tanácsadói szektorban négyféle iroda volt, mellettük a napi doktori, nővéri konzultáció is helyet kapott. Ide költözött az alkohol klinika is, ahol 14 beteget tudtak ellátni egyszerre. Mellettük 38 ágy volt, sürgősségi célokra, mint pl.: hajléktalanság vagy más komoly probléma. De ezeken kívül az irányadó, új szabályozás az volt, hogy az iskolában nem lehet lakni.

A harmadik részleg volt az oktatásé. A negyedik a tanműhelyeké.

Az iskola tehát mindenféle szempontból megnövekedett, területileg is és a kínált szolgáltatások szintjén is.

Ugyanakkor a finanszírozási problémák fennmaradtak, ezért pl. többször kellett redukálni a szolgáltatásokat. 1973-ban bezárták az alkohol klinikát, és csökkentették a nyitvatartási időt.

A Gyakorló Iskola teljesen külön vált finanszírozásilag is és vezetését illetően is, majd levált az anyaintézményről.

1976-ban született közös megállapodás, hogy az iskola és a fiatalok otthona kapjon állami finanszírozást. A tanműhely kurzusok, már régebb óta megbízhatóan finanszírozódtak, mint rehabilitációs ellátás. Fennmaradt a kérdés, hogy a magán támogatásokat hogyan használhatja az iskola és mennyiben válik állami intézménnyé. Végül is 1984-ben született meg a végső megállapodás, miszerint az iskola megtarthatja az általa gyűjtött pénzeket, amit a tanulók segítségével valamint segítő programokra fordíthat, és ugyanakkor az állami költségvetés hozzájárul a fenntartáshoz.

A '70-es években megszorodott az idegen nyelvű tanulók létszáma. Ez a létszám növekedés 1979-ben tetőzött. Ekkor az össz. tanulói létszám 46%-a volt külföldi. Legtöbben a finnek, norvégok, svédok voltak, és az egyre reprezentánsabb grönlandiak.

Többségüknek elementáris szükségleteik voltak: étel és lakhatás tekintetében is segíteni kellett őket. 1977-78-ban több mint 600 tanuló nem volt képes gondoskodni önmagáról.

1972-73-ban kezdték elkülöníteni a grönlandiakat egy speciális csoportba. Többségük 25 év alatt volt. Nemcsak nyelvi problémáik voltak, de erős kultúra váltási sokk is érte őket, hiszen a teljesen tradicionális grönlandi társadalomból kellett volna beilleszkedniük az ipari dán társadalomba.

Az iskola ezért hamarosan elindított egy klubot a grönlandiaknak. A velük való munka a '80-as években vált intenzívebbé. Létrehoztak egy grönlandi szekciót és két grönlandi tanácsadót is alkalmaztak. Céljuk a grönlandi identitás és büszkeség feltámasztása volt, ezért pl. grönlandi népzene, táncot, gyöngymunkát és a hagyományos ételek főzését is tanították.

A munka eredményeként többen hazatértek Grönlandra, kétharmaduk pedig munkát, vagy tanulási lehetőséget kapott.

A '70-es évek legkevésbé használható tanulói Christianiaból érkeztek, abból a városrészből, ahol fiatal hippik szkvattoltak. Számukra orvosi tanácsadást biztosítottak a városrészükben (és homeopata orvost is alkalmaztak). Sokan vették igénybe ezt a szolgáltatást.

Ugyanakkor a munkanélküliség is megnövekedett, ezért egyre több munkanélküli is újra megjelent az intézményben.

2. 7. Az 1980-as évek működési reformja

Az 1970-es évek vége felé az alkohol probléma annyira felerősödött, hogy már komolyan veszélyeztette az intézmény normális működését.

Mivel a tanulók bevihették az alkoholt az intézmény udvarára, az ivászat elfajult és gyakorivá váltak a verekedések, a rombolás, rongálás. Gyakran még a munkatársakat is megfenyegették és a rendőrséget is sokszor kellett kihívni, hogy elszállítsák a legnagyobb bajkeverőket. Egyre többen kerültek passzív állapotba, keresményüket alkoholra költve, majd az alkohol klinikán józanodva.

Ez az erősödő destruktív hangulat vezetett oda, hogy 1982-ben pedagógiai reformot hajtson végre az intézmény. A lényeg, a gondoskodásról és biztonságban tartásról való hangsúly eltolás az aktív részvétel felé. A felelősséget újra a tanulók kezébe helyezték, annak érdekében, hogy aktívan tegyenek a saját érdekükben dolgokat. Az ingyenes szolgáltatásokat

leépítették, és a tanuló múltja helyett a jelenre és a jövőre helyezték a hangsúlyt. Ezzel azt akarták erősíteni, hogy az iskola a tanulás helye, nem pedig szálló, vagy rekreációs központ.

Az ivást megtiltották az iskolán belül. Az eredeti Kofoed vezéreszme újra fókuszba került: „nem azért segítünk, hogy kiségyünk, hanem azért, hogy felépítsünk.”

Visszaállt a régi rend, újra tenni kellett először valamit azért, hogy a tanuló a szolgáltatásokból részesülhessen.

A termelési műhely létrehozása volt a reform forduló pontja, ezt direkt azoknak hozták létre, akik nem voltak képesek konstruktívan működni az iskolában.

A műhelybe bárki jelentkezhett és végezhetett valamilyen munkát, annak érdekében, hogy megkeresse az ebédjegyét pl. Az ingyen szolgáltatásokat csak a nagyon elesetteknek tartották fenn a továbbiakban. A műhelyben egyszerű munkákat végeztek, olyanokat, amibe bárki bekapcsolódhatott

Másik fontos eleme a reformnak, a Kofoed dollár visszaállítása volt a rendszerbe, amit 1963-ban kivontak a forgalomból. A Kofoed dollárért az iskola berkein belül lehet ételt, cigarettát, tanúláshoz segédanyagokat, buszjegyeket vásárolni. A Kofoed dollárt gyűjteni is lehet, mondjuk egy bicikli, vagy rádió érdekében. A Kofoed dollár visszaállítása a tanulókat motiválása érdekében is történt.

A termelési műhely annyira kinőtte magát, hogy újabb és újabb műhelyekkel egészült ki, és önálló egységet képezett.

Az oktatási rész is új tárgyakkal és kurzusokkal egészült ki. A '80-as években az oktatás délelőtt 10 órától este 22-ig tartott, szombatoként este 18-ig.

A '80-as években a külföldiek újabb hulláma érkezett az iskolába, akik nem beszéltek dánul. Számukra dán órákat tartottak.

A tanműhely kurzus is újabb fejlődésen ment keresztül: 6 műhelyt tartalmazott. A műhelyeket képzett munkatársak vezették és szociális tanácsadók is kapcsolódtak a munkájukhoz. A kurzus önkormányzó szervezetté vált az iskolán belül. A műhelyekben reggel 8-tól délután 15 óráig tartott a munka.

Az alkohol klinika is reformokon ment keresztül, egyre inkább a tanácsadói és egyéni munka felé tolódott a hangsúly.

2.8. Az 1990-es évek, strukturális változások

A tanulók problémái átrendeződtek ebben az időszakban. Az alapvető nehézségek a többség számára rendezhetőek (lakhatás, étkezés) még ha munkanélküli, akkor is. Sokkal inkább életvezetési nehézségekkel, pszichés problémákkal és kapcsolati hiányosságokkal kellett szembenézni és kezelni.

A '80-as évek végén, '90-es évek elején az iskolának strukturális változásokat is végre kellett hajtani finanszírozási okok miatt is. Először is a nyitva tartás lett lecsökkentve. Reggel 7-től este 17 óráig tartott nyitva az intézmény, egységesen egész évben. Ez fájóan különösen a rekreációs programokat és a szállós programokat érintette. A '90-es években tovább csökkentették a nyitva tartást: reggel 8 órától du. 16-ig.

A '90-es években próbálták még tudatosabban megfogalmazni az iskola céljait, miszerint nemcsak a tanulói aktivitás a fontos, hanem az is, hogy mi az eredménye ennek az aktivitásnak.

Az egyik fő érték továbbra is az, hogy az iskola nyitva áll bárki előtt, akinek megoldandó szociális problémái vannak. Ugyanakkor ez a nyitottság a tanulói aktivitásban kell, hogy folytatódjon, azaz, hogy a tanuló képes legyen önmagáért tenni dolgokat. Az iskola nem szálló és nem is rehabilitációs intézmény, de tartalmaz ezekből bizonyos elemeket, egy iskolai rendszer keretében.

Az iskola szerkezetét a következő 4 pedagógiai részlegekben fogalmazták meg újra:

- A termelési műhely, ahol a leggyengébb állapotú tanulók elkezdhetik a munkát
- Az oktatási részleg, aminek elsődleges célja a tanuló személyes fejlesztése
- A tanműhely kurzus, ahol a munkára felkészítés folyik
- A tanácsadói részleg, ahol szociális, tanulmányi, munkakeresési és személyes fejlesztési kérdésekben lehet a tanácsadókhoz fordulni

Az iskola szerkezeti megújulása azt eredményezte, hogy sokféle problémával bíró, nagyszámú tanulónak, tudtak sokféle szolgáltatást, elfoglaltságot nyújtani.

A reform fontos bázisa lett újabb szolgáltatások létrehozásának, mint pl.: munkára felkészítés, kereskedelmi projektek, bevándorlók programjai, nappali ellátás komoly pszichoszociális problémákkal küzdő fiataloknak.

A műhelyek is egyre jobban specializálódtak, ennek következtében pl. a termelési műhely 3 különböző részre szakadt.

Az oktatási részen a reform a tanmenetek érintette, minden tanárnak 6 hónapra előre kellett tervet készítenie a kurzusairól. A kurzusterveket összegyűjtötték katalógusba és félévente szétküldték a partner intézményekbe. A kurzusokra előre be kellett jelentkezni, ellentétben a régi gyakorlattal, amikor is bármikor be lehetett kapcsolódni. Az érdeklődés nem esett vissza, sőt várólisták alakultak ki.

A reform kiterjedt a munkatársi együttműködés megújítására is, valamint az adatgyűjtésre, ami alapjává válhatott a későbbi statisztikáknak.

2. 9. Új projektek

Az új projektek céljai többek között is, hogy a társadalomhoz közelebb vigyék az iskola tevékenységeit.

Az első ilyen újító tevékenység, Kofoed egy régi álmából indult ki, a „A fehér takarítók”, akik a köztérre viszik ki az iskola tevékenységét. A projekt célja a közterületek tisztán tartása, fesztiválok, rendezvények utáni takarítás egyen pólóban, melyen a projekt neve és a Kofoed logó jelenik meg. A projekt 1993 óta munkára felkészítő programként működik tartós munkanélküliek számára.

1996 nyarán cirkuszi képzést tartottak. A képzés 2 hetes volt, a végén előadással, kiállítással megfűszerezve.

A bevándorlók számára is többféle programot indítottak be a '90-es években. Ilyen volt az intenzív dán nyelv oktatás és munkára felkészítés. Arab nők számára biciklizés oktatás.

Az iskola fontos utcai munkája a hajléktalanok között, 2001 óta működik. Koppenhága centrumában tartanak fenn speciális nappali melegedőt, ahol a hajléktalanok fürödhetnek, ruhát kaphatnak, kávézhatnak. A munkatársak naponta 25-30 emberrel vannak kapcsolatban. Tanulók és önkéntesek is segítenek a munkában. A cél a kapcsolat építése, az iskola megismertetése velük.

3. A jelen

Az iskola 2 fő irányban nyújt lehetőségeket a tanulóknak:

- szakmai műhelyekben dolgozhatnak, próbálhatják ki magukat
- oktatási órákon vehetnek részt

A két fajta foglalkozást kombinálhatják is egymással.

Az iskola egyik alapvetése, hogy nyitott intézményként működik, tehát bárki jelentkezhet és részt vehet az iskola programjaiban, aki legálisan tartózkodik Dániában.

Tanulók a munkaerő-piacon betöltött szerepük szerint

Az iskola tanulói legjellemzőbben szociális ellátásuk szerint szociális támogatásban es korai nyugdíjazásban részesülő emberek.

Azok, akik nem részesülhetnek munkanélküli ellátásban, szociális támogatást kapnak, ami még mindig elegendő, ahhoz, hogy minimális szinten fenntartsák magukat. 2009-ben a tanulók 43.8 %-a részesült szociális támogatásban, tehát a társaság nagy része, majdnem a fele kerül ki ebből a kategóriából az iskolában.

Korai nyugdíjazásban bárki részesülhet 18 éves kora után, aki nem képes a munkaerő-piacon elhelyezkedni valamilyen súlyos mentális, ill. pszichiátriai ok folytán. A tanulók 30,2%-a részesül ebben az ellátásban.

Munkanélküli ellátásban jelenleg két évig lehet részesülni, az ellátás folyósításának feltétele a Munkaügyi Központtal való együttműködés. A dán Munkaügyi Központok internetes adatlapot működtetnek ügyfeleik számára, a regisztrált munkanélkülieknek hetente egyszer kell bejelentkezniük ezen az oldalon. Az oldal tartalmazza az adataikat, önéletrajzukat, és az oldalon megjelennek a Munkaügyi Központ által felkínált munkalehetőségek.

A Kofoed Iskolának külön megállapodása van a Munkaügyi Központtal, azoknak a tanulóknak, akiket a Munkaügyi Központ küld, heti 25 órát, tehát napi 5 órát kell kötelezően eltölteni az iskolában. A műhelyvezetőknek ill. az oktatási tanácsadóknak kell jelentést készíteniük a tanulókról a Munkaügyi Központ felé. Ha valaki nem jelenik meg a kötelező foglalkozáson a műhelyvezetőnek még aznap jelenteni kell a hiányzást a Munkaügyi Központ felé. 2009-ben a tanulók 9.8 %-a részesült munkanélküli ellátásban.

A tanulók további 5%-a rokkantsági nyugdíjban részesül, 3%-uk öregségi nyugdíjban, 2,9%-uk pedig karkedvezményes nyugdíjban (60. életévtől vehető igénybe). A tanulók 1,2%-a semmilyen ellátásban nem részesül, 4%-uk pedig másfajta ellátást kap.

Tanulók életkor szerint

A tanulók egyre inkább a közép korosztályból kerülnek ki. Kisebbségben vannak a fiatalok (29 év alattiak). 2009-ben a tanulók 11%-a volt 18-29 év között, 16,7%-a volt 30-39 év között. A legjellemzőbb korosztály a 40-49 év közöttiek, ők 30,4%-t alkotják a tanulóknak. Utánuk következik a második legjelentősebb csoport, az 50-59 év közöttiek, ők 26,7%-t képezik a tanulóknak. Jelentős a 60 és 69 év közöttiek aránya is, 13,2%-kal. Tehát mint látjuk a 40 és 60 év között lévő tanulók létszáma a legjelentősebb az iskolában.

Tanulók iskolázottság szempontjából

2009-ben a tanulók közel fele az alacsony iskolázottságúak közül kerül ki: 26,3%-nak van általános iskolai végzettsége, 20,7%-nak pedig 9 osztályos végzettsége. Szakiskolába (ahol valamilyen szakmára képezik a tanulókat) 15,8%-uk járt, főiskolára 11,6%. Egyetemre 0,7%-uk járt. 3,2%-nak semmilyen végzettsége sincs.

Tanulók származás szerint

A tanulók kb. fele Dániából származik (52,8%). Grönlandról 8,3%-uk érkezett. Közép-Keletről és Észak-Afrikából 15 % érkezett, Afrika egyéb országaiból 5,7%. Ázsiából jött 6,5% -a a tanulóknak, Törökországból 3,2% és Kelet-Európából 2,5%.

Tanulók lakhatás szerint

A tanulók jelentős része (82,9%) valamilyen (bérelt, vagy saját tulajdonú) lakásban él. Bérelt szobában 5,8%-a lakik a tanulóknak, 2,6%-uk valamilyen hajléktalanok számára fönntartott lakhatási formában, 2 % a Kofoed iskola intézményeiben, 1%-uk a Christianiában es 3,5%-nak nincs hol lakniuk.

Munkát találni c. projekt – munkanélküliek számára

Belépni vagy újra visszatérni a munka világába álmok sokak számára az iskola tanulói közül. Az iskolában 3 különböző munkába visszaillesztő projekt fut.

- Újra dolgozni projekt II. – két éves projekt Európai Szociális Alap támogatással. A projekt 25 évnél idősebb emberek számára lett meghirdetve, akik az előző évben valamilyen szociális ellátásban részesültek. A résztvevők lehetnek dánok, és más nemzetiségűek is.
- Tempo – két éves projekt, szintén Eu-s támogatással. Itt az alapvető célcsoport a rossz körülmények között élő munkanélküli bevándorlók. Sokan közülük csekély tapasztalattal rendelkeznek a dán munkaerőpiacról, kevesüknek soha nem volt munkája. A tanulók alapvetően nyelvi és integrációs problémákkal küzdenek.
- Uno – három éves projekt. Tartósan munkanélkülieknek, akik szociális, személyes, képzettségbeli kompetenciájukban gyengék.

Műhelyek

A műhelybeli képzések rövid és hosszú távra is szólhatnak. Céljai:

- aktivitás felébresztése
- rehabilitációra felkészítő út
- rehabilitáció

A műhelyek egy része (konyha, nyomda, művészeti) a fő épületben (ez egy 4 szintes hatalmas gyárépület) található, bizonyos műhelyek pedig az udvaron elkülönülten kis faházakban (textiles, újra feldolgozó műhely, grönlandi workshop) vagy nagyobb épületekben (pl. autószerelő műhely, faipari műhely, termelési műhely.)

A műhelyek tanárai mindig hivatásos szakemberei a megfelelő szakterületnek és ők felelősek a képzésért és a vezetésért. Közösen dolgozzák ki a tanulókkal „a műhely megbeszélés” során a cselekvési tervet az elkövetkező időszakra. Általában közösen étkeznek is (műhely reggelik és közös ebédek).

Többen a tanulók közül a műhely munka mellett egyéb tanulmányokat is folytatnak az iskolában.

Tanácsadás

Mindegyik műhely munkáját szociális tanácsadók segítik szoros együttműködésben a többi munkatárssal. Az ő feladatuk cselekvési tervet és munka tervet kidolgozniuk egy-egy tanulót illetően. Szoros együttműködésben dolgoznak az iskola pszichológusával és az iskola minden tanulójának felajánlják tanácsadói munkájukat. Pszichológus, családi tanácsadó és jogász is segíti a tanulókat tanácsadással (de terápiát nem folytatnak).

Kávézó-Ebédlő

Az iskolának nagyon fontos része az ebédlő, ahol 400 tanuló étkezik naponta. Reggel 7. 30. és 8.30 között van nyitva, tehát reggeliző lehetőséget nyújt, ill. ebédidőben, azaz 11.30 és 13 óra között. Az itt működő konyhában dolgozók megtanulhatják, hogyan készítsenek meleg ételeket, dán szendvicseket, süteményeket, valamint a vendégek kiszolgálását, az egész létesítmény tisztán tartását. A tanulók csoportban dolgoznak és minden folyamatot kipróbálnak, megtanulnak ebben a nagy konyhában.

Az ebédlő másik nagyon fontos funkciója az, hogy közösséget teremt az iskolában dolgozók és tanulók számára.

Érdekes volt megfigyelni e közösségi működés dinamikáját, hiszen mi magunk is nap, mint nap itt ebédeltünk. Valóban finom és minőségi ételeket kaptunk, általában 2 fő étel közül lehetett választani, valamint az utána következő desszertek közül. Az árak nagyon jutányosak voltak, egy fő étel 20-25 Kr.-ba került (a városban kb. 80 Kr. alatt nem lehet ilyen minőségű ételhez jutni.) A tanulók nagy része ételcsekkkel jutnak hozzá ebédjükhez, amit 1 óra munkával, ill. műhelyben való részvétellel tudnak megkeresni. Ez mindnyájuk számára nagy segítség, lehet, hogy különben nem jutnának meleg ételhez nap mint nap.

Egyes műhelyek tagjai szokásosan együtt ebédelnek, sokszor nem is az ebédlőben, hanem beviszik az ételt saját műhely helyiségükbe, vagy az udvaron található padokra települnek.

Karbantartó csoport (vízszerelők, villanyszerelők)

A karbantartó csoport végzi az összes karbantartást és egyéb új dolgok beszerelését az iskolában. A tanulók itt megtanulják használni a hegesztőt, különböző fémmegmunkálásokat, forrasztást, a hűtő-fűtő berendezések karbantartását és a legalapvetőbb elektromos munkákat. Ugyanez a csoport működtet egy bicikli javító műhelyt is. Az itt eltöltött idő nagyon jó alapot ad a későbbiek során a munka világában karbantartói állás betöltéséhez.

Nyitott műhely

A nyitott műhely, kreatív, „csináld magad” műhely, ahol lehetőség van varrni, kötni, bútorokat javítani, ékszereket készíteni és még sok más egyéb dolgot csinálni. Ez a műhely az, ahol internetezhetnek is a tanulók, a munkaórák kezdete, hossza teljesen szabadon választható, a legfontosabb célkitűzés a szociális kapcsolatok kialakulása, az önértékelési problémák oldása. A reintegrációs út első, laza, alacsonyküszöbű műhelye az iskolában.

Nyomda

Az iskola rendelkezik egy nyomdával, digitális nyomdagépekkel, professzionális legmodernebb technikával. A tanulók itt elsajátíthatják a nyomdászati munkák alapvető fogásait, kijelölések, szerkesztések, dokumentumok kezelése, képek és grafikák szerkesztése. A műhely kiszolgálja az iskola valamennyi nyomtatott szükségletét és külső megrendeléseket is vállal.

Újrahasznosító műhely

A tanulók kezelik az iskolában keletkezett hulladékokat, komposztálható ill. szeparáltan gyűjthetőre. Ugyanez a műhely felelős a tengerészeti hajó karbantartásáért, amit vitorlás utakra és halászásra használnak. (Sajnos ezt nem láttuk.)

Ruha és bútor raktár

A ruha és bútor raktár használt adomány ruhákat ill. bútorokat gyűjt, raktároz, javít, tisztít és osztja el. A ruha raktár egyszersmind egy nagyon kellemes közösségi hely, és egyben dinamikus műhely.

Termelési műhely – Production workshop

A legkevésbé jó adottságú tanulóknak nyújt munkalehetőséget. A műhely 26 tanulót tud foglalkoztatni, maximum 3 órát lehet dolgozni itt egy nap során, azoknak akik szeretnének Kofod dollárt keresni. A munkafeltételeket nagyban igazítják a tanulók adottságaihoz. Fontos a jó atmoszféra, és a szociális kapcsolatok létesítése.

A műhely hangulata oldott, elfogadó, sok nevetésre, beszélgetésre, kávézásra van lehetőség munka közben. A műhelyben a munkafolyamatokat a tanulók közül kikerülő ügyesebb emberek felügyelik, irányítják és együtt is dolgoznak a többiekkel. A munkafolyamatok általában nagyon egyszerűek, de a precíz munkavégzés fontos elvárás mindenki felé. Lásd egy egyszerű példán, az egyik munkacsoportnál 10 db csavart és 4 db műanyag alkatrészt kellett zacskóba csomagolni. Nagyon fontos a helyes mennyiség, ugyanis sokszor a megbízások elvesztését is eredményezheti a rosszul elvégzett munka. Tehát a laza, otthonos hangulat ellenére, az elvégzendő munka minőségére nagyon odafigyeltek, érdekes volt látni, hogy szándékosan kerülnek mindenfajta verseny helyzetet a tanulók között. Az elvégzett munka mennyisége nem szerepel a legfontosabb szempontok között.

Az elvégzendő munka feladatok piaci megrendelésekre épülnek, melyeket egyre nehezebb megtartaniuk az olcsó kínai munkaerővel versenyezve.

A műhely reggel 7 órakor kinyit és egészen délig bármikor be lehet kapcsolódni a munkába. Szünetet a dolgozók bármikor tarthatnak és ingyen kávézhatnak. Egy óra munkavégzés fejében ebédjegyet kapnak. A műhely tanulói főleg 2 nagy csoportból kerülnek ki: hajléktalanok és pszichés betegek, az iskola munkatársai a „leggyengébb, legsérülékenyebb” tanulóknak nevezik őket. A munka mellett bekapcsolódhatnak az iskola többi programjába is, ez azonban nem túl gyakori.

Mindenki számára érezhetően nagyon fontos a szociális kapcsolatok megélésének lehetősége. Az egyik tanuló elmagyarázta, hogy a műhelyben használt nyelv és kommunikációs sémák nagyban eltérnek attól, amit az utcán italozva használnak egymás között. Ez egyfajta útja a reszocializációnak.

A műhelyben a tanulókkal együtt dolgoznak önkéntesek is, akik ugyanazt a feladatot végzik, mint a munka felügyelők.

Egy napot töltöttünk ezen a helyen és azt tapasztaltuk, hogy valóban jó hangulatú, nyitott helyről van szó, ahol a tanulóknak megvan a lehetőségük a rugalmas munkavégzésre. Biztosan nagy segítség ez a műhely azon embereknek, akik a „piaci” munkahelyeken már nem lennének képesek működni, ill. azoknak is, aki még nem képesek erre, ám a cél velük kapcsolatban a normál munkavégzés érdekében való rehabilitáció.

Több tanulóval is beszélgettünk itt, egyikük N. 40-es éveiben járó, nagyon kommunikatív hölgy, aki nagyon jól beszélt angolul, mivel pár évig Kanadában is élt. A műhely egyik meghatározó, oszlopos tagja volt. Nagy hangú, általában jó kedvű asszony. Neki is szerződése volt a Munkaügyi Központtal, heti 5 órát bent kellett töltenie a műhelyben. Láthatólag jól érezte magát, mindenkivel jóban volt, viszonylag gyorsan dolgozott, azzal együtt, hogy sokat

cigizett, kávézott. Velünk is szívesen beszélgetett. Vissza akar térni a rendes munkaerő piacra, mivel 7 éves kisfiát egyedül neveli és szeretne pluszokat hozzáadni az életéhez (pl. utazás). Nem kérdeztünk rá, hogy mi az előtörténete, de célzásaiból következtetve, valamilyen szerhasználattal kapcsolatos problémái voltak, elvonókúrán volt (legalábbis erre gondoltunk annak mentén, hogy megemlítette, kórházban volt egy rosszabb időszakának köszönhetően. Persze lehetséges, hogy simán depresszióval kezelték.)

Másik oszlopos tagja ennek a műhelynek C. volt, 55 év környékén járó férfi. Ő is minden nap bent volt a műhelyben, láthatólag „bennfentes” volt, mindenesetre a főnökek szobáját is ő takarította. Vékony, magas, szimpatikus arcú, nagyon kék és fiatalos szemű ember. Aktív hasis használó, egyik beszélgetésünk során is épp az aktuális adagját készítette elő, de aztán kivonult az utcára, hogy mégse az iskola területén szívja el. Sokáig tengerész volt, majd miután nyugdíjazták nem találta helyét, hajléktalan lett. A Kofoed Iskolába régóta jár, délelőttként bent dolgozik, megebédel, nem sokkal utána elmegy. Délutánjait a Christiániában tölti gyakran. (A Christiania egy szabad városrész, saját belső törvényekkel, hippi városlakókkal és korlátlan, valamint olcsó fű hozzáféréssel.)

C. barátja egy spanyol ajkú, szintén 50-es férfi, P. Nagy szemüveggel, kaján mosollyal. C. állandósult füves társa és a termelési műhely aktív dolgozója.

Autójavító és szállítmányozó egység

Az autószerelők karbantartják az iskola autóit, azaz autókat, motorbicikliket és egyéb közlekedési eszközöket is szerelnek, külső megrendelőknek is. A tanulókat megtanítják, hogyan működik a motor, egyszerűbb hibák kijavítására. A szállítmányozó egység végzi az iskola számára szükséges szállításokat. Itt a tanulók munkája az adomány ruhák ill. bútorok raktárba szállítása. Az egység pár kisméretű teherautóval rendelkezik, amikhez meg lehet szerezni a vezetői engedélyt is. Az iskola autóvezetői oktatást is folytat, melyen sokan részt vesznek.

Szépen és tisztán takarító csapat

A tanulók feladata tisztán tartani az iskola épületeit, a mosodákban dolgozni és recepciós feladatokat ellátni. A tanulók itt sok embert megismerhetnek és sok más egyéb műhely munkájába beleláthatnak. A munka sokoldalú.

A mosoda külső megrendelésekre is dolgozik, nemcsak a belső igényeket szolgálja ki.

Műhely más etnikumú asszonyoknak

A szépen és tisztán takarító csapat különleges ajánlata más nemzetiségű nők számára. Az ajánlat kombinálja a dán nyelvtanulást és az iskolai takarítás alapvető feladatainak elsajátítását. Az asszonyok általában délelőtt dolgoznak és a dán nyelvórákra délután járnak. Hetente egyszer a tanóra az iskola konyhájába kerül, ahol az asszonyok közösen főznek a tanárral együtt.

Iparos ház

Az iparos ház több műhely részből áll össze: fényező/festő műhely, asztalos műhely, épületasztalos műhely.

Ezek a műhelyek felelősek a festésért, a javításokért és felújításokért az iskolában, melyek anyaga fa. Ugyanitt készülnek asztalok, lócák, faesztergályos termékek, melyeket a féléves

vásáron a látogatóknak értékesítenek. A tanulók kombinálhatják munkájukat mindhárom műhely részben.

Szintén külső megrendelésekre is dolgoznak, valamint a dolgozók saját maguknak is készíthetnek használati tárgyakat.

Grönlandi projekt

”Grönland történelme

A szigetre első európaiként a Vikingek Vörös Erik érkezett 982-ben, aki a zöld növényzettel borított partvidékről nevezte el a szigetet "**Zöld földnek**". Az első telepések két településtalapítottak a nyugati partokon.

Gyarmatosítás

A Grönlandon alapított európai települések gyorsan fejlődésnek indultak, a helyiek vadászatból és halászatból tartották el magukat, valamint kereskedtek Norvégiával. Amikor a norvég uralkodó és a nép keresztény lett, püspököt küldtek Grönlandra, és a területet a **Nidaros érsekségnek** rendelték alá. Az európaiak békében éltek az őslakos eszkimókkal. Ezen a helyen is, akárcsak Izlandon, vagy Feröeren az ónorvég nyelvből kialakult egy másik nyelv a grönlandi norvég nyelv is. 1261-ben Grönland a **Norvég Királyság** része lett. A 15. századra ezek a skandináv települések (az éhínségek és az inuitokkal keletkező konfliktusok miatt) megszűntek. Az ismétlődő éhínségek fő oka a kis jégkorszak volt, vagyis az éghajlat kedvezőtlenebbé válása. A sziget elnéptelenedésével párhuzamosan kihalt a grönlandi vikingek nyelve is. Az újra megerősödő Dánia–Norvégia 1721-ben bejelentette illetve újra megerősítette igényét a szigetre.

A 19. században

Az 1814-es kielii béke során Dánia elvesztette Norvégiát, de megtarthatta tengerentúli területeit. A 19. században sok inuit család vándorolt be a szigetre Kanada északi részéről (az utolsó csoport 1864-ben érkezett), miközben a keleti partvidék a rossz gazdasági helyzet miatt elnéptelenedett. Az első demokratikus választásokat 1862 és 1863 folyamán tartották Grönlandon, melyen megválasztották a kerületi vezetőket.

A 20. században

Norvégia Kelet-Grönland bizonyos részeit magának követelte, s azokat (melyek akkoriban lakatlanok voltak) 1931 júliusában el is foglalta. Dánia és Norvégia megegyezett, hogy a vitás kérdéseket az Állandó Nemzetközi Bírósághoz viszi, mely 1933-ban Dánia javára döntött. 1940. április 9-én Németország megszállta Dániát. Mialatt Dánia megszállás alatt állt,

a dán kormány nem tudta érvényesíteni akaratát a sziget felett, így az (amerikai és kanadai felügyelet alatt) meglehetősen független volt a II. világháború alatt. A hidegháború alatt a sziget jelentősége felértékelődött, mert innen könnyen ellenőrizhette az Egyesült Államok a Szovjetunió tevékenységét az északi térségben. 1953-ban megalapították a Thule Légibázist. Ennek során néhány inuit családot erőszakkal kitelepítettek, mely a dán kormány és a helyi lakosság között feszültséget okozott. 1953-tól a dán kormány elkezdte megszüntetni Grönland gyarmati státuszát. A Folketing (a dán parlament) kiterjesztette az orvosi és egészségügyi szolgáltatásokat a szigetre, ahol a lakosság egyre nagyobb része költözött a városokba. Amikor Dánia csatlakozott az Európai Unióhoz, Grönland (a helyi népszavazáson leadott 70,3%-os ellenszavazat ellenére) kénytelen volt csatlakozni. Ezért a helyi lakosok és politikai pártok az önkormányzásért kezdtek tárgyalásokat a dán vezetéssel. A Folketing 1978-ban hozott törvényt Grönland belső autonómia, mely 1979-ben lépett életbe. Ezzel a hadügy, külügy és pénzügy kivételével Grönland teljes autonómiát kapott, és lehetővé vált, hogy a sziget kilépjen az Európai Közösségből. 1982. február 23-án népszavazást tartottak arról, hogy Grönland továbbra is az Európai Közösség tagja maradjon. A szavazáson a választók többsége (53%) elutasította ezt. Emiatt 1985-ben Grönland kilépett a Közösségből – ez volt az EK történetének első területi vesztesége. Ezután a szigeten fokozatosan felváltották a dán uralom jelképeit: saját zászlót és címet vezettek be, valamint a dán helységneveket felváltották a grönlandi helységnevek.”

(Wikipédia)

A Kofoed Iskola külön projektet működtet a Grönlandról áttelepült, szociálisan sérülékeny grönlandi emberek számára.

Grönland a Dán Királyság önkormányzó része, hatalmas nagy terület, a világ legnagyobb szigete, ami nem kontinens. Mindössze 57.000 lakója van, akik a nyugati partvonalon élnek. A lakosság 88%-a inuit és dán-inuit keverék. A lakosság fő bevétele a halászásból származik. 2007-től az arany és rubin bányászását is megkezdték.

Grönland egészen az 1940-es évekig nagyjából teljesen elzártan élt a világ többi részétől. A II. Világháborúban egy kissé kinyílt az ország, mivel kereskedtek az USA-val ill. Kanadával. 1953-ban némi önállóságot kapott Grönland, majd 1979-ben önkormányzóvá vált. 2009 óta teljes autonómiát élveznek a Dán Királyságon belül, a dán kormány csak a külügyeket és az ország védelmét irányítja.

A II. Világháború után, az U.S.A. számára egyre fontosabbá vált Grönland, katonai telephelyeket hoztak létre, melyeknek fontos szerepük volt a hidegháborúban.

Grönland egyre inkább az önálló országgá válás felé tart, a dánoknak viszont az a félelmük, hogy nem tudják önállóságukat megőrizni.

Grönlandon az emberek tehát hihetetlenül gyors változásokat éltek meg a II. VH. óta, a tradicionális életforma felbomlott pár évtized alatt, és teljesen új életmódra kellett átállniuk. A

háború után a nyugati fejlődéssel együtt az alkohol is megérkezett az országba, ami komoly problémákat okozott. Az 1960-as, 70-es években született gyermekek közül sokan a Kofoed iskola tanulói, ők általában komoly elhanyagolás, bántalmazás áldozatai voltak saját családjukban, Grönlandon es legtöbbször a szülők alkoholproblémái miatt. Ők később átjöttek Dániába, egy új élet reményében, de feldolgozatlan problémáik es rossz munkaerő-piaci helyzetük miatt a társadalom szélén, gyakorlatilag a hajléktalanságban találták magukat. Helyzetüket súlyosbítja, hogy dánul nem, vagy kevéssé beszélnek. Mivel dán állampolgárok semmilyen plusz juttatásban (pl. ingyenes nyelvoktatásban) nem részesülnek. Kb. 2000 grönlandi embert érint ez a probléma Koppenhágában.

A Kofoed iskola ajánlata a veszélyeztetett grönlandi emberek számára:

- a városban működtetnek egy nappali melegedőt, klub foglalkozásokkal
- egy irodát szemben a melegedővel
- tanműhelyt az iskolában
- lakóotthont grönlandi nők számára

A tanműhelyben hagyományos tevékenységeket igyekeznek feléleszteni: a nők gyöngyöt fűznek, varrnak, szőrméből különböző tárgyakat készítenek (lábbelik, párnák, játékok) egyéb ruhadarabokat varrnak. A férfiak kajákat készítenek, javítanak, csontból, szappankőből faragnak dísz tárgyakat, ill. karbantartási munkákba is belefolytak, festenek pl.

A workshop nagyon kellemes, jó hangulatú helynek tűnt, családi légkörrel. Ez az előnye és egyben hátránya is. A grönlandi tanulók viszonylag szeparáltan mozognak saját workshopjukban, saját társaságukon kívül nem nagyon keverednek másokkal.

Nehéz motiválni őket, mindenféle feladattól erősen húzódoznak.

Amikor meglátogattuk őket a műhelyben, velünk nagyon kedvesek voltak, egyikükkel-másikkal beszélgetni is tudtunk. Aktivitási szintjük viszont tényleg nagyon alacsony volt.

Többször is meglátogattuk őket, általában faházuk előtt az udvaron üldögéltek és cigiztek intenzíven. Egymással intim beszélgetésekben voltak, a saját, számunkra teljesen egzotikus nyelvet használva. Sokat köhögtek, ezt csak azért jegyezzük meg, mert ennyire csúnyán köhögni tényleg csak őket hallottuk az intézményben. Nem melleleg ők a leginkább érintettek a TBC-t illetően is. Az asszonyok számára leginkább konyhai feladatok és kézműves munkák vannak felkínálva, ezeket helyel-közzel csinálják is.

A férfiak segédkeznek a karbantartó munkákban, a hagyományos foglalatosságok közül pedig a kaják építés/javítás ill. ékszerek készítése, szappankő faragásra van lehetőség. Abban az

időszakban, amikor mi voltunk ott, nagyon alacsony volt az aktivitási szintjük. Ez egyébként komoly fejtörést okozott a 2 műhely vezetőnek, akik közül az egyik, egy nagyon kedves hölgy szintén grönlandi származású és saját nyelvükön kommunikált a műhely tagokkal.

A városi nappali melegedőben is hasonló hangulatot találtunk: sok kedves és mosolygós grönlandi ült teljes csöndben a T.V. előtt. Egészen abszurd, ámde azt hiszem nagyon jellemző esetnek is szemtanúi voltunk: egy a házban lakó fiatalabb pár egyik tagjának, ellopták az egyik biciklikerekét. A férfi felháborodva rontott be a melegedőbe, gondolván, hogy a tettes itt tartózkodik. Felhevülten előadta vádjait a tévéző társaságnak, akik továbbra is teljes csendben, kis mosollyal arcukon, ültek és meg se moccantak, nem is reagáltak. A férfi válasz híján távozott.

A lakóotthon, melyet grönlandi nőknek tartanak fenn, kertvárosi részben található. Egy idősebb pár hagyta a házat örökségként az iskolára. Egyszerre 5 nő kaphat itt elhelyezést, általában 1 évre. A szobákon kívül közös konyha, nappali, terápiás helység és kis kert áll a lakók rendelkezésére. A lakók dolgoznak vagy tanulnak, napközben nem tartózkodnak a házban. Hetente egyszer közösségi programot szervez számukra a szociális munkás.

Oktatás

- **Az oktatásban való részvételhez szükséges a betöltött 18 év**
- **16 tanuló van egy osztályban általában**
- **Évente általában 1700 tanuló vesz részt az oktatásban**
- **Egy-egy tanuló általában 3 kurzust vesznek igénybe és átlagosan 2 évet eltöltenek az oktatási részlegen**

Körülbelül 150 tanfolyamot kínál az iskola, ezek a kurzusok fontos részei az útnak, mely elvezet a munkához.

Oktatási tanácsadók

Az iskolai oktatásba való bekapcsolódáshoz először az oktatási tanácsadókkal kell találkozni az új jelentkezőknek. A tanácsadók minden nap 9 és 12 óra között állnak rendelkezésre. Az oktatási tanácsadók feladata az új jelentkező megismerése, az iskola és az oktatási program bemutatása és a közös gondolkodás azon, hogy mely kurzusok lennének a legmegfelelőbbek a jelentkezőknek. Együtt választják ki az órákat, melyeken a tanuló szeretne résztvenni és közösen felvezetik egy regisztrációs papírra, mely tartalmazza az órarendet is. A tanuló bármikor megváltoztathatja a tanórainak összeállítását ill. kombinálhatja a műhelymunkákkal is, de ilyenkor mindig szükséges egyeztetnie az oktatási tanácsadójával. Minimum 3 havonta köteles minden tanuló találkozni az oktatási tanácsadójával. Azon tanulókról, akik munkanélküli támogatásban részesülnek 3 havonta részletes állapot/előmeneteli jelentést kell leadni a Munkaügyi Központ felé. Ezt a jelentést a tanácsadók a tanulókkal együtt készítik el.

Muzsika és dráma

A zene tanfolyam rengeteg műfajjal lehet megismerkedni. Klasszikus zene, kórus, zenekar, könnyű zene. A tanulók rögzíthetik saját műveiket, és hangtechnikai alapismereteket is elsajátíthatnak. A zeneiskola egy színház csoportot is üzemeltet, ahol különböző színészi technikákat tanulhatnak, valamint létrehozhatják saját bemutatójukat.

Média

A tanulók a különböző média eszközök: televízió, rádió, újság, internetről tanulhatnak. A tanulók megfogalmazhatják saját történetüket és azt a különböző médiák nyelvére formálhatják. Egy jó történet elmondásának művészete jól hasznosítható máshol is.

Kreatív csoport

Az iskolában nagyon sok kézműves foglalkozás elérhető, pl. kerámia, festés, bőrözés, ötvösség, varrás. Ezek a kreatív kurzusok élettel teliek sok tanuló számára, melynek során sokat tanulhatnak önmagukról, az elkészült terméket megnézhetik, használhatják. Az iskola féléves vásárain el is adhatják.

Táplálkozás és testkultúra

Az iskola sokfajta lehetőséget kínál a főzés kombinálva az egészséggel együtt. Asszonyok és férfiak különböző kulturális alapokról találkoznak itt és sokat tanulnak egymástól, hogyan lehet jól főzni.

A táplálkozás és a torna természetesen összefonódik. Sokan a tanulók közül szenvednek különböző problémáktól, gyenge fizikai állapot, túlsúly...

A mozgásos rész segít elsajátítani különböző gyakorlatokat, testépítést, háterősítő tornát, relaxációt. A tanulók hamar megtapasztalhatják, hogy a testi erőnlét lehetővé teszi, hogy több energiát fordítsanak életük egyéb területeire is.

Nyelvek

A tanulók fele nem dán. Sokuknak komoly problémáik vannak az írással és a dán beszéddel. Ugyanakkor kezdő dán nyelvi csoportot nem tartanak az iskolában, ezt más nyelviskolákban kell elsajátítaniuk. A menekültek számára ingyenes nyelvvoktatást biztosít a dán kormány.

A Kofoed iskolában a dán nyelvi osztályokat kombinálják kulturális ismeretekkel, tehát ez inkább a dán társadalom, kultúra megismerését szolgálja.

Más nyelveket is oktatnak, mint pl. spanyol, német...

Általános tantárgyak

Az oktatási részleg sokféle különböző képzést ajánl, mint pl. filozófia, pszichológia, matematika, csillagászat.

Számítógépes és IT képzés

Az alapvető számítógépes ismeretek a modern élet szükséges velejárója. Sok tanulónak csekély ismeretei vannak ezen a területen. Az IT részleg széles spektrumban kínál képzéseket.

Fodrászat

A tanulók itt az iskola hajvágó szalonjában dolgoznak, ahol az iskola diákjai közül sok vendég akad. Azonkívül, hogy elsajátítják a különböző szakmai fortélyokat, nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogyan foglalkozzanak az ügyfelekkel. A szakmát azonban itt nem tudják

megszerezni, ez csak egy gyakorló hely, ahol kipróbálhatják magukat, esetleg inspirációt kapnak ehhez a foglalkozáshoz.

Autós iskola

Kofoed iskola saját autós iskolája. Itt az iskola tanulói és az iskolán kívüli munkanélküliek megszerezhetik a jogosítványt fizetség ellenében. Az iskola nagy hangsúlyt fektet a gyakorlati oktatásra is. Az autós iskola tanára nagyon tapasztalt dolgozó, akinek nagy gyakorlata van a speciális problémákban. A tanulóknak, akik szükségük van rá, speciális segítséget kapnak az elméleti résznél. Az autós iskola része a dán hivatalos autós iskola egyesületnek.

Tanulók számokban

- Körülbelül 640 tanuló használja naponta a Kofoed iskolát
- 45%-a a tanulóknak külföldi
- A tanulók 70 különböző nemzetből kerülnek ki
- 35%-uk 18 és 40 év között van, 30%-a 40 és 50 év között van, 33%-uk 50 év fölött van
- 55%-uk nő
- A tanulók kb. fele kap szociális ellátást
- Kb. egyharmaduk korai nyugdíjazásban részesül
- A tanulók 50%-a 9 évnél kevesebbet járt iskolába
- 15%-uk középiskolát végzett
- 75%-uk négy évnél többet volt munkanélküli
- A tanulók kb. 5%-nak nincs állandó lakhatása
- Háromból 2 tanuló egyedül él
- A tanulók 21%-a miután befejezte tanulmányait, további oktatásban részesül vagy dolgozik.

Egyéb szolgáltatások

Kofoed Pince a Hajléktalanokért

A hajléktalan emberek a leginkább marginalizálódtak. Problémáik messzebb mutat, minthogy nincs hely, ahol élhetnének, gyakori az alkohol ill. drog probléma, ill. pszichés problémák. A dán rendszerben igazából hajlék nélküli dán állampolgár nem létezik. A dán hajléktalanok havi 4000 korona szociális ellátásra és egy ágyas szobára jogosultak. Igazából ez a helyzet jól tapinthatóvá teszi milyen törekeny és tág a hajléktalan definíció. Dániában igyekeznek a terminust nem használni, helyette a szociálisan sérült kifejezést részesítik előnyben, mivel a hajléktalan kifejezés értelmét veszítette, és megbélyegző. Érdekes tapasztalni azt, amit eddig is tudtunk, hogy a hajléktalanság nem a hajlék nélküliség megfelelője.

Az utcán élő emberek Koppenhágában 99%-ban nem dán állampolgárok, a legtöbben a lengyelek vannak az utcán.

A hajléktalanok problémáik, és főként a külföldi hajléktalanok, illegális itt tartózkodásuk miatt nem tudnak bekapcsolódni az iskola műhelyeibe és tanfolyamaiba.

Ezért próbálják saját biztonságos terepükön megszólítani őket és ezért hoztak létre Koppenhága centrumában egy találkozási helyet számukra. A Kofoed Basement kombinációja a nappali melegedőnek, ruha raktárnak, és fürdőnek. Másik funkciója az iskola utcai munkájának biztosítása. Nem az a cél, hogy újabb melegedőt hozzanak létre, hanem egy bizalommal teli kapcsolat kiépítése a városban élő hajléktalanokkal, valamint kiépíteni a hidat az iskola felé, és a szociális juttatásokról információkat adni.

A Basementben mindenkinek lehetőség nyílik:

- Mosni
- Új ruhákat beszerezni
- Tisztálkodni
- Információkat kérni
- Internetezni

A Basement ajánlatát sokszor helyi boltok adományai is színesítik, pl. pékárut vihetnek magukkal a kliensek.

Az itt dolgozó kollegák: 4 állandó munkatárs, 2 önkéntes segítő, és egy projekt munkatárs.

A Basement együttműködik a többi hajléktalan ellátó szervvel, es az önkormányzatokkal.

A reggeli órákban, konkrétan 8 es 9 óra között tartanak nyitva. Ekkor jöhetnek be a kliensek problémáikkal, beszélgetni, kávézni ill. információkat kérni. Ha valakinek hosszabb beszélgetésre van szüksége, nyitvatartási időn kívül visszatérhetnek a szociális munkásokhoz előre egyeztetett időpontban. Ilyenkor segítséget kaphatnak hivatalos ügyeik intézésében, (Kim a szolgálat vezetője, külön kiemelte, hogy a rendőrségnél az egyik komoly pozícióban lévő rendőrtiszt sokszor segít különleges ügyekben, a bürokráciát kikerülve, melyeket más módon nagyon nehezen lehetne megoldani) fordításban, es egyéb ügyekben.

A Basement nagyon szigorú szabályokat hoz es a szabályok be nem tartóit kitiltja. A Basement helysége a Belvárosban kimondottan exkluzív helyen található. A működés során próbálják a felmerülő konfliktusokat minimalizálni a lakókkal, mivel a háztól bérlik a helységeket 10 évre. Ha sok probléma merül fel velük kapcsolatban, bizonyos hogy nem hosszabbítják meg a szerződést. Előfordul most is, hogy valaki a Basement kliensei közül éjszaka a ház pincéjében alszik, mivel megtudta a kapu beléptető kódot, melyet gyakorlatilag az összes kliens ismer. Ha kiderül a szociális munkások számára, hogy ki a szabálysértő kitiltják a Basementből. A másik nagyon szigorúan vett szabály, az alkohol ill. drog fogyasztásának tilalma.

Az utcai szociális munkások innen indulnak biciklivel, ill. gyalog, hogy felkeressék a többi hajléktalant. Mint megtudtuk, az utcán élő hajléktalanok közül legtöbben más országokból érkezett emberek (főként férfiak) vannak, a legnagyobb csoportot a lengyelek képezik. A városvezetés reagálva a problémára, a külföldi hajléktalanok hazatérését próbálja segíteni. A Basement egyik munkatársa, egy cseh származású szociális munkás. Marketa csehül, lengyelül es oroszul is jól beszél, ezért ő az, aki a kommunikációban segít.

Mi is részt vettünk Marketa utcai munkájában. A város olyan pontjait érintettük, ahol hajléktalanok gyakran felbukkannak. Munkamódszerük, az általuk ismert hajléktalanok teával, kávéval kínálása közbeni általános helyzet felmérés, az aktuális problémákra koncentrálna beszélgetés. Az útvonalunk során, mivel esett az eső, az esőtől védett helyeket vettük sorra. Találkoztunk I.-vel, egy bolgár állampolgárságú férfival, aki Belorussziában él es Koppenhágában dolgozik, mint szendvicsemler. A fő problémája megoldódott, hogy sikerült munkát találnia. Ezzel státuszát legalizálta, Marketával, a Dániában oly fontos hatósági azonosító szám, mely elengedhetetlen feltétele a dániai hivatalos tartozkódásnak, megszerzéséről es ügyintézéséről egyeztetett orosz nyelven.

A munkamódszerükhöz tartozik, hogy ismeretlen hajléktalant nem szólítanak meg, a felesleges konfliktusok ill. tévedések elkerülése okán. Fontos megálló a városban, a Központi

Vasútállomás, ahol általában sok hajléktalan összegyűlik. A Központi Vasútállomástól északra elterülő városrész, a prostituáltak negyede, Marketa erre is elvezetett minket, és megmutatta az itt működő nappali melegedőt is. A prostituáltak nem célcsoportja a Basement munkatársainak.

A külföldi hajléktalanok semmilyen hivatalos ellátásra nem jogosultak. Az orvosi ellátás is csak sürgősségi ellátásra jogosultak. A külföldi hajléktalanok ellenben meg ezek ellenére is, sokszor könnyebb feltételek között érzik magukat. Az üvegek gyűjtése az utcán már magában sokszor elégséges összeget teremt a napi élelem (alkohol) megszerzéséhez. A Basement egyik most futó projektje, a lengyel nemzetiségű hajléktalanok meggyőzése a hazatérés érdekében és hazaszállításuk a lengyel Kofoed iskolákkal együttműködésben.

A lengyelországi iskola nagy hangsúlyt fektet a tanulók alkoholmentes életmódjára, bentlakásos intézményként erősen strukturálja napirendjüket. Ezek a feltételek a nem kellően felkészített hajléktalanokat sokszor készítetik a visszatérésre.

A dán állampolgárságú hajléktalanok bőséges ellátást kapnak, mely sokszor a saját motivációt, és önerőt nem kellően serkenti. A Basement vezetője, Kim szerint, az utcalap árusításából nagyon komoly, akár napi 800 korona, vagy ennél nagyobb összeg is megszerezhető. Általában ezt az összeget alkoholra vagy drogokra fordítják, ez nagyon nehezíti teszi a Kofoeds Skole iskolai foglalkozások ajánlását, ahol minden kapott dolog valamilyen teljesítményhez van kapcsolva, és tilos az alkohol és drog fogyasztása.

Érdeemes pár szót ejtenünk Kimről, a szolgálat vezetőjéről, aki saját elmondása szerint, volt tengerész, autószerelő, pedagógus és most utcai munkás. Kim minden úgy és cselekmény során elképesztően energetikus és dinamikus. Az utcalaphoz (Hus Forbi) való látogatásunk szinte akciófilmbe illő jelenetekkel tarkított esemény volt. Fontosnak tartja, hogy napi 30 km-t gyalogol a városban, soha nem ül buszra, sem biciklire, ami Koppenhágában csodaszamba megy. Elmesélte, hogy a karácsonyi ünnepegről, a Kofoeds Skole-ból hajlandó haza gyalogolni 50 km-t. Az utcai szociális munka egyik fő feltételének tekinti a képességet a hosszú, nagy sétákra.

Karácsonykor nagyon fontos médiaszereplő, mellyel sok adományt gyűjt a Kofoed iskola és a Basement számára. Munkájának egyik fontos része a hajléktalan ellátó szervezetek együttműködési tanácsában való részvétel, melynek létrehozója is ő volt. A fő cél az együttműködés által, a segítő munka hatékonyabbá tétele.

Külön csoportot képeznek az utcán élő hajléktalanok között a grönlandi emberek (férfiak és nők egyaránt). Számukra külön találkozó helyet (nappali melegedőt) hozott létre a Kofoed iskola a városban, a Basementbe nem járnak.

Fiatalok lakhatási programja

A fiatalok tipikus problémái, hogy megszűnt a munkájuk, vagy kikerültek az iskolából és kállódnak, mely hatására kísérőként gyakran szerhasználat is megjelenik az életükben. Nehezen strukturálják napjaikat, szegényes szociális hálóval bírnak, néhányuk hajléktalan. A lakóotthonokban saját maguk felelősek a főzésért, tisztaságért, a kert állapotáért. Körülbelül 50 fiatal lakik a lakóotthonokban és általában 1 évre kötnek szerződést. A lakóotthonból való távozás után kb. 50%-uknak lesz saját lakhatása. Az iskola 4 ilyen lakóotthont működtet. Mindegyik lakóotthon viszonylag közel helyezkedik el az iskolához. Mi ezek közül egyet látogattunk meg, melynek vezetője Franz, bemutatta nekünk az intézmény működését. A ház belesimul a lakókörnyezetbe, semmivel nem rí ki a körülötte lévő lakóházakból. Minden itt

lakó fiatal, szám szerint 15, saját lakószobával rendelkezik, szintenként van fürdőszoba, W.C. és a házban van mosási lehetőség.

Szép, tágas konyha, és nappali a közös helység. Érdekes működésbeli sajátosság, hogy a ház vezetője is a házban lakik, saját családjával, egy külön apartman részben.

A ház szakmai teamje 2 kollégából és a vezetőből áll. Általában délelőtt-délutáni munkarendben dolgozik a két kolléga, ők viszik az eseteket és sok közös programot, pl. főzés, sport eseményeket is bonyolítanak a fiatalokkal. A vezetőt esti és éjszakai órákban, ill. hétvégén csak vészhelyzet esetében lehet megkeresni, de ottléte egyfajta állandó kontrollt és biztonságot nyújt a fiatalok számára. Ezt a megterhelő munkát általában gyerek nélküli szociális munkások szokták elvállalni és e pozícióhoz tartozó szabadság mennyisége (2,5 hónap) is figyelembe veszi ezt a nagy igénybevételt jelentő feladatot.

A ház működésére jótékony hatással van ez az erős jelenlét, mely az elvárásokat, a minden napokban is képes realizálni. Ugyanakkor nehéz kritikus szituációkban, amikor a kliens agresszív, sokszor sokkal inkább ennek az egy személynek nekifeszülve manifesztálódhat ez a negatív energia, mely egy nagyobb team esetében jobban kapcsolható teames működéshez. Pl. az egyik fiatal agresszív rohamában, durván bántalmazta barátnőjét és amikor az otthon

vezetője közbelépett, neki is jutott az ütlegekből, amiért a fiatalnak azonnal el kellett hagynia a házat.

A házat lakó fiatalok: lányok és fiúk vagyis a ház koedukált. A lányok esetében egy érdekes bevándorláshoz kapcsolódó problémakör megjelenéséről mesélt a vezető, vagyis a 2-3. generációjú muszlim lányok esetében a családfő számára még oly egyértelmű vallási előírások, már nem az egyedüli lehetséges életmodellt nyújtják. Ez sokszor olyan kiélezett helyzetet eredményez, hogy a fiatal lánynak választani kell a családja ill. párkapcsolata között, vagy még kritikusabb esetben a család életveszélyesen fenyegeti a fiatalot. Ez a csoport egy új keletű, a klasszikus ellátottak, a 1970-es, '80-as években a hajléktalan, marginalizálódott fiatalok köréből kerültek ki. Akkoriban még a problémára első válaszként az iskolában alakítottak ki számukra kis apartmanokat. Később szakmai szempontok alapján rájöttek, nem szerencsés az iskola területén megoldani a lakhatást, ezért alapítottak lakóotthonokat. A mai elképzelés a fiatalok gondozásában, az iskolába való integráció. Dániában a szakképzések 4 évesek, melynek rövidítésére nincs mód. A lakóotthon lakói közül így sokan iskolába járnak, a Kofoed Iskolába főleg a szállítmányozási tanműhelybe küldik őket, ahol a hivatásos jogosítványt megszerezhetik.

Összegzés

A Kofoed Iskola rengeteg változatos programot, képzési és munka lehetőséget kínál a szociális rászoruló emberek számára. Közösséget teremt és kapcsolati lehetőségeket is nyújt.

A munkanélküliség elleni harc leküzdésére hozta létre az alapító, de az évtizedeken keresztül tartó fejlődési, épülési folyamat sok minden más programot is beemelt az iskola működésébe.

Legfontosabb alapelvei: a nyitottság és a szociális munka összefonódása a szociálpedagógiával, valamint az aktivitás és motiváció felébresztése a tanulóknál.

A hajléktalanság kezelésével több ponton fonódik össze az iskola, ezek közül a legjelentősebbek: a termelési műhelyen, a grönlandi projekten keresztül, a Kofoed Melegedő/Pincén és a fiatalok lakóotthonain keresztül.

Számunkra nagyon pozitív élmény volt megismerni ezt a különleges intézményt és reméljük, hogy nem sokára Magyarországon is lesz mód, hasonló intézményt működtetni.